

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 1.

Izjeda vsak dan opoldne, izvenredni nedelj in praznikov.

Redna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čez uradu štev. 13.553.

Opozicija in vlada.

V našem časopisu se pridno razpravlja, kdo je glavni krivec za nedelavnost našega parlamenta. Kakor je že pri nas navada, pišeje opozicijski listi, da zadene vsa krivda vlado, vladni pa, da je vsega kriva opozicija. Kakor vedno, tako pa je tudi v tem slučaju resnica po sredi in da je krivda tako na strani opozicije, ko na strani vlade. Brez dvoma pa je tudi to, da je na strani vlade krivda večja, ker je tudi njena moč večja.

Neovrgljivo je, da ima sedanja vlada tako močno večino, kakor je do sedaj še ni zlepa imela kaka naša vlada. Nobenega zunanega zadržaka torej ni za vladno večino, da izglasuje tudi rekordno število zakonov. Ni treba drugega, kakor da njeni ljudje zakonske načrte izdelajo, jih predložijo ministrskemu svetu in jih ta odobri ter naslovi po prejeti kraljevi sankciji predsedstvu skupščine. In oprta na svojo številčno premoč jih more vladna večina brez vsega izglasovati, ker je v našem parlamentu obstrukcija sploh nemogoča.

Če torej skupščina ne dela tako, kakor bi mogla in morala, je to v prvi vrsti krivda vladne večine, ki ne skrbi, da bi imela skupščina vedno snov za svoje delovanje. Vrhu vsega pa še vedno trajajoče nezaupanje v vladni koalicijski preprečuje, da bi bili vsaj listi zakonov, ki so skupščini predloženi, hitro in dobro rešeni. More se reči, da vlada med vladnimi strankama skoraj isto razmerje kakor med vlado in opozicijo. In v tem je glavni vzrok nedelavnosti skupščine.

Ampak ni brez krivde tudi opozicija. Ze samo površen pogled na skupščino to jasno kaže. Z isto poslednostjo, kakor vladni poslanci, se ne udeležujejo sej skupščine tudi opozicionci. Mnogokrat so ti še manj pridni ko vladni.

V interesu opozicije je, da se v parlamentu čim bolj varujejo načela diskusije. Večni medklci, mlenjeje govornika in neposlušanje nasprotnikovih argumentov, vse to je proti načelom diskusije. Ni mogoče pa reči, da bi bila v tem oziru opozicija le za vinar boljša od vladne večine. Saj je dr. Zanič znan kot eden najbolj fanatičnih medklcarjev.

Nadaljna napaka opozicije je, da je vse premalo konkretna. V korupcijski debati je bilo v glavnem povedano samo to, kar je odkril Dragiša Stojadinović. Prepričani pa smo, da bi rodila protikorupcijska akcija opozicije ves drugačen uspeh, če bi opozicionálni poslanec nastopil s tako konkretnimi dejstvi, da se o njih sploh ne bi dalo debatirati. Toda to zamaš pričakujemo.

Se težja pa je napaka opozicije v programatičnem oziru. V vseh vprašanjih je ona tako neenotna, da nihče ne ve, kaj je pravzaprav njena zahteva. Ali je opozicija za Marinkovičev dekoncentracijo, ali za avtonemijo SLS, ali za federacijo dr. Trumbića ali za Spahovo pokrajinsko avtonemijo, o tem nihče ne ve in ve se samo to, da je opozicija enotna v tem, da hoče vreči vlado. Ta negativna želja pa nikakor ne more ujediniti naroda v eni misli in enem odporu, kar je predpogoj zmage nad vlado. Ker deklari opozicija ne dokaže svoje homogenosti, tako dolgo tudi ne more upati, da bi veljala kot naslednica sedanje vlade. Izkušnja z Davidovičev vladno bi opozicijo pač lahko že izučila.

Naša opozicija nima svojega delovnega programa, ima samo volilna gesla in to je njena krivda ter obenem vzrok, da tudi tako močno geslo, kakor je boj proti korupciji, ne rodi zaželenega uspeha.

Boža Maksimović za sporazum in proti volitvam.

BOJ ZA OBČINO BEOGRAD.

Beograd, 7. junija. Včeraj popoldne ob 5. je bila skupščina radikalov za 3. kvart v Beogradu. Na skupščino so prišli radikali iz tega kvarta in tudi iz drugih delov Beograda. Na skupščini so govorili Boža Maksimović, dr. Ninko Perić in Ljuba Živković. Zborovanje je bilo kratko, vendar je bilo slišati nekaj značilnih izjav.

Notranji minister Boža Maksimović je opisal zgodovino politike sporazuma in poudaril, da je bila ta prilika posledica državne potrebe. Da sporazum je prišlo, ker so ga zahtevali državni interesi. Nanj je pristal tudi sam Pašić, ki je sam dal predlog, po katerih se je sporazum sklenil. Sporazum je dosedaj prinesel prav dobre in splošno znane uspehe, da si ni vsem zadovoljil onih, ki so od njega pričakovali več. Bile so težkoče pri sklepanju sporazuma in tudi pri njega izvajanju. Nesoglasja pa morajo biti pri vsaki koalicijski, kakor imamo ne-porazume tudi v vsaki obitelji.

Maksimović je omenjal nato slučaj 14. maja, ko je Hrvatska seljačka stranka glasovala skupaj z opozicijo proti predlogu vladnih strank, ki ga je stavil dr. Radnjić. To je bil nečuten slučaj, toda vlada je vseeno ostala, ker je na podlagi izjave samega Radića ugodilo, da je prišlo do tega po nesporazumljenju. Politika sporazuma se mora nadaljevati, ker je to državna in narodna politika. Radikali in HSS so predstavniki Sbov in Hrvatov. Ti dve stranki sta najmanjši stranki in sta navezani druga na druga, da sodelujeta.

Skupščina mora delati, ker ni nobene potrebe, da bi šli na volitve. Volitve niso navadno preštevanje kroglic, temveč so zato, da se z njimi uresniči ideje in

programi, ki jih narod in volilec o priliki volitev iznašajo. Če se to prepogosto vrši, potem se te ideje ne morejo uresničiti.

Ze v tem skupščinskem zasedanju bi bilo treba skleniti razne sodne zakone, ki so že gotovi, dalje najbrž tudi zakon o občinah in če bo čas, tudi zakon o izenačenju davkov. Če pa ne bo nobenega drugega izhoda, potem se radikalna stranka tudi volitev ne boji. Šla bo na volitve v prepričanju, da bo izšla iz njih okrepljena.

Za Maksimovićem je govoril finančni minister dr. Ninko Perić. Od je opisal finančno stanje države ter je govoril o izvrševanju proračuna in o pripravih, ki so bile za to potrebne. Govorec o načrtu zakona za izenačenje davkov je rekel, da ta zakon ne pomeni povečanja bremen, temveč da je samo osnova za to, da bi bili vsi državljani enakomerno obdavčeni.

Ljuba Živković je bil svojim govoru precej oster. Naglasil je, da so se radikali lotili politike sporazuma iskreno. Ko so se radikali pogajali za sporazum, je Živković rekel Pavlu Radiću: Kar mi vam želimo, to naj Bog da tudi nam. Živković pravi dalje: Mi smo pošteti ljudje in hočemo pošteno delati. Če pride do preloma v koalicijski, potem ne bo krivda pri nas, temveč na drugi strani. Radikali se znajo živeti v vsaki položaji.

Za Živkovićem je govorilo še par meščanov. Posebno značilen je bil govor Božanovića, ki je protestiral proti temu, da se Pašić vrgel iz državne uprave. Skupščina se je nato zaključila in zborovali se se mirno razšli.

Uzunović hoče na vsak način ohraniti sedanjo koalicijsko

NIKOLA PAŠIĆ SE ODPELJE V KARLOVE VARI.

Beograd, 7. junija. V soboto popoldne je predsednik vlade g. Uzunović odšel v Niš. Mislili so, da se zamudi tam dva dni. Uzunović pa se je včeraj popoldne ob pol 6 nenadoma vrnil v Beograd. V političnih krogih razlagajo to tako, da se je hotel Uzunović še enkrat sestati z Nikolo Pašićem. Toda Pašić se je že včeraj ob 9.15 popoldne odpeljal preko Madjarske v Karlove Vary.

Uzunović včeraj ni prišel niti v narodno skupščino niti v predsedstvo vlade. S postaje je odšel naravnost domov.

SESTANEK PROMETNEGA MINISTRA Z DR. RYBAREM.

Beograd, 7. junija. Včeraj je imel prometni minister sestanek z dr. Rybarem. Na sestanku se je razpravljalo o raznih konvencijah, ki se nanašajo na promet, ker pozna dr. Rybar kot načelnik oddelka za izvrševanje mednarodnih pogodb jako dobro vsa ta vprašanja.

SKUPŠČINA SE SESTANE JUTRI.

Beograd, 7. junija. Včeraj je bil na razglasni deski narodne skupščine nabit poziv, da se narodna skupščina sestane na sejo v torek ob 9. uri popoldne. Na dnevnem redu je poročilo odbora za

In če tega opozicija ne bo upoštevala, ji bo pač vedno pripadla samo vloga v puščavi vpijočega popolnika, dočim bodo kombinacije o sestavi nove vlade delali drugi, pa naj si bi bili tudi v prvi vrsti krivi za nedelavnost skupščine.

Politična situacija je tako ostala na istem mestu, kakor je bila prej.

Zanimivo je, da so včeraj posamezni ministri izjavljali, da se bo sedanja koalicijska ohranila. Uzunovičeva okolica je trdila, da bo Uzunović napel vse sile, da ohrani sedanji položaj in da obdrži skupščino na delu. Če bi pa vlada imela neprilike zaradi delovanja skupščine, bo poslala parlament na poletne počitnice in bi s tem ohranila sedanjo koalicijsko do jeseni. Do tistega časa pa bi se rešila politična vprašanja.

predlog zakona o spremembi člena 289 finančnega zakona za leto 1926/27.

Včeraj je bilo dalje objavljeno, da se danes ob 4. uri popoldne sestane odbor za proučevanje načrta zakona o neposrednih davkih. Za jutri popoldne je pa sklicana seja odbora za spremembo člena 293 versajlske mirovne pogodbe.

TEKMA SELJAŠKIH PEVSKIH DRUŠTEV V ZAGREBU.

Zagreb, 7. junija. Včeraj so se v Zagrebu zbrala 4 tekmi seljaška pevska društva, ki so izdružena v župi Matije Gubca. Pri predvajanju teh društev je bilo navzoče vodstvo Radićeve stranke, podpredsednik dr. Maček, minister na razpoloženju Pavle Radić, državni podtajniki dr. Pernar, Josip Pasarić inž. Košutić, dr. Konjević. Dalje so bili prisotni poslanci Sreten Stojić, Matić, Aleksić, Daniović, Milanović, Petković, Acimović, Ivanišević in poleg njih mnogi radićevski poslanci.

Zagrebski radikali proti Pašiću.

Zagreb, 7. junija. Včeraj je bila v Zagrebu glavna skupščina krajevne organizacije radikalne stranke, ki ji stoji na čelu dr. Trbojević. Skupščina se je izjavila proti Pašiću. Skupščina je bila že v začetku precej burna. Izvoljena je bila nova uprava, v kateri pa so ostali večinoma dosednji člani.

VPRAŠANJE ODGOĐITVE SKUP. SČINE.

Beograd, 7. junija. Danes popoldne se bo vlada posvetovala, da ugotovi, ali bo skupščina delala ali ne. Če se doseže sporazum v vprašanju konvencij z Italijo in zakona o izenačenju davkov, bo skupščina delala še do 20. t. m., potem pa bi se poslala na poletni odmor. Če ne pride do sporazuma, pa se bo skupščina takoj odgodila.

USPELE SVEČANOSTI V BEOGRADU.

Beograd, 7. junija. Včeraj je bilo v Beogradu več svečanosti. Rdeči križ je imel svoj dan in se je po vseh ulicah zbiralo za to institucijo. Dopoldne je bila procesija sv. Rešnjega Telesa. Dalje sta se vršili dve prireditvi, ki sta bili v programu na čast francoskim gostom. Gostje so dopoldne napravili izlet po Savi in Donavi in si ogledali okolico Beograda.

SESTANEK MED BRIANDOM IN CHAMBERLAINOM.

Pariz, 7. junija. Angleški minister zunanjih zadev Chamberlain se je na potu v Zenevo ustavil v Parizu in je na angleškem poslanstvu imel sestanek z Briandom.

PRED PRIHODOM BRIANDA V ZENEVO.

Zeneva, 7. junija. Današnji prihod Brianda v Zenevo pričakujejo z največjim zanimanjem. Briand bo takoj po prihodu imel sestanek s Chamberlainom. Od tega sestanka bo odvisna usoda madjarskega vprašanja.

Finančni odbor je včeraj ves dan razpravljao o tem vprašanju. Kakor se doznava, sta se Francija in Češkoslovaška izjavili proti ukinitvi finančne kontrole nad Madjarsko.

ANGLEŽI — POKROVITELJI MADJAROV.

Pariz, 7. junija. »L'Home Libre« se v nekehi članku bavi z madjarskim vprašanjem in svetuje državam Male antante, naj se še tesneje strnejo in pazijo na Madjarsko, da preprečijo njene izpade. List je mnenja, da Franciji in Mali antanti ne bo uspelo, spraviti madjarsko vprašanje pred Zvezo narodov, ker v sedanjem času zastopajo Madjare v Zvezi narodov Angleži.

SPORTNE VESTI.

Subotica, 7. junija. Včeraj je bila tu tekma med »Haškom« in »Bačkom«, ki se je končala z rezultatom 3 : 0 v korist »Haška«.

HAZENA ZAGREB : LJUBLJANA 6 : 4.

Zagreb, 7. junija. Tu je bila včeraj dopoldne hazenska tekma med reprezentanco Zagreba in Ljubljane, ki se je končala s 6 : 4 v korist Zagreba. Iz Zagreba je nastopila kompletna družina »Haška«, iz Ljubljane pa kombiniran teama »Ilirije« in »Atene«.

H krati se je vršila tudi tekma med »Concordio« in »Uskocom«, ki se je končal z zmago »Concordie« v razmerju 8 : 1.

